

Základní škola: Masarykova základní škola Klášterec nad Orlicí, okres Ústí nad Orlicí

Traumatologický plán a zajišťování první pomoci

Ve smyslu ustanovení:

- § 103 odst. 1 písm. j.) Zákona č. 262/2006 Sb. zákoníku práce
- čl. 5 vyhl. č. 145/1988 Sb. ve znění pozd. předpisů o úmluvě o zdravotních službách
- § 9 odst. 4 písm. d.) Zákona č. 20/1966 Sb. ve znění pozd. předpisů o péči a zdraví lidu

Obsah:

- Vybavení nástěnné lékárničky
- Plán první pomoci
- První pomoc při úraze elektrinou, krvácení, poleptání, popálení a opaření, poleptání žíravinou, nadechnutí škodlivých a jedovatých látek, šoku, zlomeninách, krvácení a zásady umělého dýchání
- Důležitá telefonní čísla

Vypracoval: Mgr. Radim Horňák, Mgr. Yvona Franková
Razítko a podpis:

Schválil: Mgr. Radim Horňák – ředitel školy
Razítko a podpis:

V Klášterci nad Orlicí, dne 1. 9. 2012

Plán první pomoci - traumatologický plán

Zabezpečení první pomoci se týká všech stavů ohrožujících zdraví a život. Nejdůležitější je pomoc poraněným při úrazech, jak pracovních, tak i nepracovních tak, aby škody na zdraví i následky úrazu byly co nejmenší. Tento plán slouží jako podklad ke všem typů školení, viz poslední bod osnov školení zaměstnanců.

Traumatologický plán je zpracován pro potřeby základní školy a jeho obsah je především zaměřen na poskytování první pomoci žákům.

Lékárnička je vyučujícím k dispozici na těchto místech:

1. Sborovna
2. Kabinet chemie
3. Školní dílna
4. Školní kuchyně
- 5.

a je vybavena s přihlédnutím k povaze prováděných činnosti. Za obsah (doplňování a výměnu prošlých léků) odpovídá:

Yvona Franková

Včasně, rozsahem i kvalitou správné poskytnutí první pomoci může pak nejenom omezit následky úrazu, ale i zabránit bezprostřednímu ohrožení života. K tomuto účelu slouží tento plán, jehož ustanovení nařizuje všem pedagogickým pracovníkům a zaměstnancům dodržovat a plnit následující zásady:

I. Zásady pro poskytnutí první pomoci po zásahu elektrickým proudem

Před započetím záchrany zasaženého elektrickým proudem musí zachraňující dbát na to aby sám nebyl elektrickým proudem zasažen. Musí stát na nevodivé podložce, nesmí se dotýkat kovových předmětů, mokré zdi, mokrého oděvu postiženého apod. Zasažený se sám nemůže pustit předmětu, který svírá, neboť působením elektrického proudu vzniká křečovitě stažení svalstva. Je-li v takové poloze, že by po přerušení styku s el. proudem nebo vodičem spadl

(není-li připáán a drží-li se vodiče na sloupu el. vedení, na žebříku apod.), musí být před přerušením el. proudu zajištěn před spadnutím a tím před dalším zraněním.

U el. zařízení s vysokým nebo velmi vysokým napětím je nebezpečné přiblížit se k postiženému, pokud se el. proud nepřeruší. **Pozor na krokové napětí !** Je třeba postupovat pomalu, tak, že se bota sune k botě. U nízkého napětí lze vypnout proud příslušným vypínačem, jističem, vyšroubováním pojistek nebo vytažením zástrčky ze zásuvky. Není-li to možné, odstraní se vhodným způsobem vodič el. proudu pomocí suchého nevodivého materiálu, jakým je například guma, dřevěná tyč alespoň 30 cm dlouhá, suchý provaz nebo oděv. Přerušit vodič, (např. přeseknout sekerou) může ten, kdo se v tom bezpečně vyzná.

Postiženého je třeba vyprostit (vytáhnout) z dosahu el. proudu. Zachránce se nesmí dotýkat holou rukou jeho těla ani vlhkých částí oděvu, pokud nebyl el. proud vypnut. Hoří-li postižený (šaty) účinkem el. proudu nebo z jiné příčiny, hasí se po vypnutí el. proudu suchou látkou, nejlépe však nehořlavou pokrývkou. Po vyproštění z obvodu el. proudu je zachránce povinen poskytnout první pomoc až do příchodu lékaře. Záchránce se nezdržuje ošetřováním poranění, jako je běžné krvácení, zlomeniny, popáleniny. Soustředí se pouze na rány, které krváčí silně z tepny, kam přiloží prozatímní stlačující obvaz. U postiženého, který nedýchá, musí ihned zahájit **a až do příchodu lékaře udržovat umělé dýchání.**

Umělé dýchání

Před začátkem umělého dýchání položí zachránce zasaženého na záda, která pod lopatkami podloží svinutou pokrývkou, složeným kabátem a pod. Je-li postižený v bezvědomí, otevře mu ústa a zbaví je případných zbytků jídla nebo jiných nečistot. Má-li postižený zubní náhradu, kterou je možné z úst vyjmout, zachránce jí odstraní. Bezvědomému uvolní šat, vázanku, límec, pásek, šle apod. a po uvolnění dýchacích cest mu zakloní hlavu co nejvíce vzad. Hlava postiženého musí být v trvalém záklonu po celou dobu umělého dýchání.

Zachránce tuto polohu udržuje tak, že jednu ruku obrácenou dlaní vzhůru podsuně pod krk postiženého a nadzvedá ho, druhou rukou mu položí na čelo a stlačuje hlavu mírně dozadu. Tím se napne krk a kořen jazyka se oddálí od zadní strany hrtanu. Obvykle se také otevrou ústa postiženého. Pokud jsou křečovitě zaťatá, záchránce je násilně neotevřít a provádí umělé dýchání nosem zasaženého. **V umělém dýchání je nutné pokračovat až do oživení !**

Míjí-li se umělé dýchání s účinkem, zůstává-li obličej postiženého nadále bledý, rozšířené zornice se nezužují a tep na velkých cévách (krkavice, stehenní tepna) je nehmátný, přistoupí zachránce k nepřímé masáži srdce.

Nepřímá masáž srdce

Zachránce uloží postiženého na tvrdou podložku a postaví se na jeho levou stranu. Zápěstí pravé ruky položí dlaní na dolní část hrudní kosti a asi 3 až 5 cm nad dolní okraj hrudní kosti. Prsty ruky směřují k pravému lokti postiženého, ale nedotýkají se hrudníku. Levou ruku položí napříč přes pravou a vahou těla prostřednictvím natažené horní končetiny stlačuje rytmicky hrudní kost směrem k páteři až do hloubky 4 až 5 cm asi 60x za minutu. Druhý zachránce provádí umělé dýchání metodou z plic do plic v poměru na pět stlačení hrudní kosti jeden vdech. Zachránce pokračuje v nepřímé srdeční masáži tak dlouho, až se srdeční činnost obnoví. Původně bledý obličej a zevní sliznice pak zrudnou, rozšířené zornice se zúží a tep na velkých tepnách je pozorovatelný. Při všech způsobech umělého dýchání musí zachránce neustále kontrolovat, zda hrudník postiženého vykonává dýchací pohyby. První známkou vracejícího se dýchání je, že postižený učiní polykací pohyb, po němž zpravidla následuje první samovolný vdech.

Umělé dýchání je možné ukončit pouze na příkaz lékaře !

Po zajištění umělého dýchání se ošetří popáleniny a zlomeniny. Při zlomenině je nutno končetinu znehybnit pomocí dlah. Rány mohou krváčet ze žil (krev se řine trvale) nebo tepen (krev vystřikuje přerušovaným proudem).

Při úrazech elektřinou je hlavní zásadou nepřenášet, nepřevážet postiženého, není-li popálen na větší ploše kůže a nekrvácí-li nezadržitelně z tepen.

Postiženého ani na okamžik neopouštět !

Je-li postižený v bezvědomí, avšak dýchá a má hmatatelný tep a nejeví známky vážnějšího zranění, musí být uložen do vodorovné polohy na boku hlavou co nejvíce zakloněnou a s oděvem kolem krku, břicha a hrudníku co nejvíce uvolněným tak aby jeho dýchací cesty byly

volné. Nesmí se mu do úst vlévat žádný nápoj ani podávat léky a to až do příchodu lékaře. I při lehčím úrazu el. proudem musí být postižený odveden k lékaři. Těžce raněný musí být co nejdříve dopraven do nemocnice. Před převozem je třeba k němu připevnit lístek s přesným údajem, kdy bylo přiloženo škrtící obinadlo. Zraněného doprovází při převozu do nemocnice průvodce, který má mít sebou teplý nápoj. Průvodce podá lékařům v nemocnici přesnou informaci o tom, jak poranění vzniklo, o druhu, velikosti napětí a síle proudu i o všech průvodních okolnostech úrazu.

Druhy umělého dýchání a stručný postup

Z úst do úst - Z úst do nosu - U dětí z úst do nosu

- Zaklonit hlavu postiženého co nejvíc vzad.
- Sevřít jeho nos a široce rozevřenými ústy obemknout jeho ústa případně i nos.
- Hluboce vdechnout do úst postiženého asi pětkrát v intervalu jedné vteřiny a dále pokračovat rychlostí 12 krát až 16 krát za minutu.
- Sledovat dýchací pohyby hrudníku.

Umělé dýchání z plic do plic pomocí T- tubusu

- Zasunout štít náustku mezi široce rozevřené rty co nejdál do jednoho koutku úst. překrýt náustek rty postiženého a zavést jej do středu úst.
- Přitlačit horní čelist k dolní.
- Prsty přitisknout rty k náustku a současně stlačit nosní křídla.
- Zasunout trubici T-tubusu do náustku tak, aby ohybem směřovala k zachránci.
- Pokračovat v umělém dýchání obdobně jako bez pomůcek.

Umělé dýchání podle Silvestra - Brosche

Používá se tam kde pro krvácení nelze použít dýchání z úst do úst.

- Podložit záda postiženému pokrývkou, složeným kabátem apod.
- Uchopit paže postiženého za předloktí a přitisknout je lehce na hrudník, obloukem vést paže stranou a nad hlavu a vrátit je zvolna stejnou cestou na dolní část hrudníku.

Stručné shrnutí postupu při záchraně

- Jednat rychle ale klidně a účelně.
- Vyprostit postiženého z dosahu el. proudu - vypnutím proudu, odsunutím nebo přerušením vodiče, odtažením postiženého. U vysokého a velmi vysokého napětí pozor na krokové napětí.
- Ihned zavést umělé dýchání, jestliže postižený nedýchá.
- Okamžitě zahájit nepřímou srdeční masáž není-li hmatný tep.
- Přivolat ihned lékaře.

II. Zásady poskytnutí první pomoci při popálení

- Zachovat co největší čistotu, nedotýkat se rány a chránit ji před znečištěním.
- Neodstraňovat z rány zbytky oděvu nebo jiné ulpělé předměty.
- Popáleniny I. a II. stupně menšího rozsahu lze chránit čistou proudící vodou (15-20 minut).
- Popáleninu lze překrýt sterilní rouškou nebo přežehlenou tkaninou.
- Zajistit protišoková opatření (ticho, teplo, tekutiny, tišení bolesti, transport). Na cestu k lékaři vždy doprovod.

III. Zásady poskytnutí první pomoci při krvácení

Bezprostřední opatření stlačit krvácející cévu přímo v ráně nebo v tlakovém bodě

Další opatření :

- přiložit tlakový obvaz nebo zaškrcovadlo
- podle možnosti znehybnit postiženou oblast
- zajistit protišoková opatření (ticho, teplo, tekutiny, tišení bolesti, transport)
- stálá kontrola rány a celkového stavu postiženého
- na cestu k lékaři vždy doprovod

IV. Zásady poskytnutí první pomoci při otravách jedy nebo zasažení chemickou látkou

Riziko tohoto poranění vzniká především v učebně fyziky a chemie.

Při otravě jedy nebo zasažení chemickou látkou postupovat podle návodu od výrobce umístěného na obalu výrobku, nebo dle kontrolního bezpečnostního listu chemické látky. **Po poskytnutí první pomoci je vždy nutno vyhledat odbornou lékařskou pomoc.**

V. Lékárničky

Doporučený obsah lékárníčky:

KS	MATERIÁL
2x	Acylpirin tabl.10
1x	Carbosorb tal.
1x	Gastrogel
1x	Opthal
1x	Ataralgin
1x	Septonex
2x	gáza hydrofilní á 5 ks
1x	Spofaplast 2,5cm x 2 m
1x	Spofaplast rychloobvaz 6cm x 1 m
2x	obinadlo hydrofilní sterilní 6cm x 5 m
1x	obinadlo škrťící pryžové 70 cm
4x	obvaz Nerit
10x	polštářek Porin
10x	obinadlo hydrofilní sterilní 10 cm x 5m
1x	šátek trojcípý
2x	vata obvazová skládací
2x	rouška resuscitační
6x	špendlík zavírací
1x	Traumacel zásyp

V. Telefonní čísla:

Nejdůležitější telefonní čísla	
Tísňová volání, lze volat i z mobilních telefonů:	
Záchranná služba	155
Policie - tísňové volání	158
Hasiči	150
Městská policie	156
Místní hasiči	156
Jednotný integrovaný záchranný systém	112
OŠETŘENÍ	
Pohotovost Nemocnice Ústí nad Orlicí (chirurg.odd.)	465 564 111
Pohotovost Poliklinika Žamberk (chirurg.odd.)	465 676 811
Lékařská služba první pomoci Žamberk	465 676 810, 871
Závodní lékař – MUDr. Malina	465 676 854
PORUCHY	
Voda	465 614 095
Plyn	1239
Elektrika	840 850 860
ZAMĚSTNANCI	
Ředitel školy – Radim Hornák	605 486 158
Zástupkyně ředitele – Yvona Franková	605 517 198
Školnice – Jana Randisová	607 630 436
Zdravotník - kurz ČČK – Yvona Franková	605 517 198
Zdravotník - kurz ČČK – Radek Horna	774 125 165